Het is alweer ruim zeven jaar geleden dat Geldersch Landschap met de provincie Gelderland een contract sloot over de uitvoering van natuur- en landschapsbeleid. Het contract liep halverwege dit jaar af en de eindverantwoording heeft inmiddels plaatsgevonden. Hoog tijd dus om terug te blikken en stil te staan bij de prestaties die geleverd zijn. Eén ding staat vast: Gelderland is er nog mooier door geworden!

Moeraskartelblad. Foto: Hans Hillewaert

Foto: Ton Rothengatter

De historische Vlaamse Schuur in Leur is opgeknapt en ingericht als bezoekerscentrum Land van de Heerlijkheden.

Terugblik op zeven jaar ILG

Een nóg mooier Gelderland

Foto: Nico van Haastrecht

Op ons terrein Korte Broek bij Epe hebben we voormalige landbouwgronden omgevormd naar natuur.

Het contract met de provincie kwam voort uit de decentralisatie van het natuurbeleid in 2007. Niet het Rijk, maar de provincie Gelderland werd vanaf dat moment verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeleid. De financiële middelen van het Rijk en de provincie werden toen gebundeld tot één Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Er werden afspraken gemaakt over de realisatie van doelen en de manier van werken. Geldersch Landschap speelde in op deze ontwikkeling door tegelijk met de decentralisatie een aanbod te doen richting de provincie Gelderland. We stelden voor om een aantal projecten en activiteiten uit te voeren, waarvoor we ook eigen financiële middelen beschikbaar stelden. Dat aanbod konden we doen dankzij de steun van onze donateurs. Een jaar onderhandelen met de provincie resulteerde in een lijst met projecten en afspraken over de financiering daarvan. De afspraken waren erop gericht om de natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden in en rond onze terreinen in stand houden en te ontwikkelen.

Foto: Nicole Burgers

Park, tuin en kasteel Cannenburch hebben een metamorfose ondergaan.

Meer natuur van betere kwaliteit

Dankzij het contract is er in zeven jaar tijd ruim 500 hectare natuur bijgekomen. Dat komt neer op een oppervlakte van ongeveer 750 voetbalvelden! We hebben daarvoor op een groot aantal locaties inrichtingsmaatregelen genomen en het beheer aangepast. Voorbeelden hiervan zijn de maatregelen die we hebben uitgevoerd bij het Wisselse Veen, Vossenbroek en Korte Broek bij Epe en bij Kieftskamp in Vorden. Hier zijn voormalige landbouwgronden omgevormd naar natuur. De voedselrijke bovengrond is hier verwijderd. Zo is een gunstige uitgangssituatie ontstaan voor verschillende bedreigde plantensoorten die vroeger voorkwamen in die gebieden. In totaal zijn in 28 gebieden maatregelen genomen om de natuur uit te breiden.
Niet alleen het areaal natuur is de afgelopen jaren toegenomen, ook de kwaliteit van bestaande terreinen is erop vooruitgegaan. Dit blijkt uit recente inventarisaties waarbij meer zeldzame soorten zijn aangetroffen dan zeven à acht jaar geleden. Dit is zonder meer het resultaat van het gevoerde beheer. We konden dat de afgelopen jaren dankzij het contract met de provincie Gelderland op een goede wijze voortzetten.

Landschap, cultuurhistorie en beleving

Verbetering van de natuur is niet enige resultaat. Ook de landschappelijke kwaliteiten en cultuurhistorische waarden zijn in veel terreinen verbeterd. De beleefbaarheid van onze terreinen is vergroot. Dit is gelukt dankzij de uitvoering van bijna dertig projecten verspreid over Gelderland. Zo zijn onder andere in de omgeving van Hernen diverse landschapselementen en wandelvoorzieningen aangelegd. Ook is een historische Vlaamse Schuur in Leur in samenwerking met een particulier opgeknapt en ontwikkeld tot bezoekerscentrum. De omgeving van kasteel ›

Dankzij de wildobservatiepost bij het Wekeromse Zand kunnen bezoekers hier moeflons spotten.

Foto: Michiel Schaap/Buiten-Beeld

De omgeving van kasteel Hernen heeft in het kader van ILG een opknapbeurt gehad.

Foto: Nico van Haastrecht

Dankzij ILG kwam er 500 hectare natuur bij

Ook bij Kieftskamp in Vorden zijn landbouwgronden omgevormd naar natuur.

Hernen heeft een opknapbeurt gehad, evenals kasteel Cannenburch bij Vaassen. Het park, de tuin en het kasteel hebben hier een metamorfose ondergaan. Het ziet er weer prachtig uit. Dagelijks komen hier vele bezoekers van genieten. Bij De Dellen, het Wekeromse Zand en de Loenermark op de Veluwe zijn wildobservatieposten aangelegd. Op De Haere en het Wekeromse Zand is het stuifzandgebied hersteld. Onlangs konden we de nieuwe schaapskooi bij de Loenermark openen. Ook dit project was onderdeel van het contract en werd voor de helft gefinancierd door Geldersch Landschap en de provincie Gelderland.

Flexibel en doelgericht

Een kenmerk van het contract was de flexibiliteit die mogelijk was bij de uitvoering. De doelen waren helder gesteld, maar de budgetten waren niet gelabeld aan afzonderlijke projecten, zoals dat voorheen altijd het geval was. We mochten binnen kaders schuiven met de middelen en met de tijd. We hadden meerjarige zekerheid over de beschikbaarheid van financiering. Dit zorgde ervoor dat projecten efficiënter konden worden uitgevoerd en beter op elkaar konden worden afgestemd. Zo kon bijvoorbeeld grond die bij het ene project vrijkwam worden benut voor de inrichting elders. Daardoor hebben we kosten kunnen besparen. De administratieve lasten waren dankzij de programmatische aanpak minimaal. We legden jaarlijks verantwoording af aan de provincie over de voortgang van het programma. Wanneer dat nodig was en kansen zich voordeden konden tussentijds in overleg wijzigingen in het projectenprogramma worden aangebracht. De middelen kwamen dankzij deze werkwijze maximaal ten goede aan de natuur, het landschap en de cultuurhistorie van Gelderland. De meerjarige afspraken met de provincie zijn dan ook van grote meerwaarde geweest voor het Gelderse landelijk gebied.

Marjan Visscher

Tip! Wilt u meer lezen over de uitgevoerde ILG-projecten? Kijk dan op **www.glk.nl › Service & vragen › Downloads & folders**.